

UMJETNIČKI PAVILJON U ZAGREBU 1898. - 2012.

Umjetnički paviljon u Zagrebu, najstariji izložbeni prostor na slavenskom jugu 15. prosinca obilježava svoj dan, kao sjećanje na povijesni datum 15. prosinca 1898 kada svečano otvoren izložbom Hrvatskog salona. Od tada kroz 114 godina postojanja Paviljon kao jedan od najupečatljivijih simbola grada, ishodišno je mjesto naše moderne kulturne i umjetničke povijesti.

Povijest

Prvobitno je sagrađen kao montažni objekt za potrebe izlaganja hrvatskih umjetnika na Milenijskoj izložbi u Budimpešti 1896., a potom je, na inicijativu slikara Vlahe Bukovca, njegova metalna konstrukcija preseljena u Zagreb. Ponovno je podignut na Tomislavovom trgu prema rješenjima bečkih arhitekata H. Hellmera i F. Fellnera, koji su njegovu oblatu oblikovali u duhu neostilova kraja 19. st.

Svečano je otvoren 15. prosinca 1898. reprezentativnom izložbom Hrvatski Salon. Djela Bukovca i Medovića, Frangeša i Valdeca, Ivekovića i Tišova, koja su Salonu dala karakterističan ton Hrvatske Moderne, ušla su u trajnu baštinu naše novije umjetnosti. U tri mjeseca koliko je izložba trajala, prema navodima onovremenog tiska posjetilo ju je 11 000 posjetitelja. Ovaj kulturno-statistički kuriozitet možda najdostojnije ilustrira važnost koju su građani pridali tom znamenitom događaju s kraja 19. St.

Izložbeni program

Tijekom 114 godina njemu su održavane velike tematske i istraživačke (*Proljetni salon, Zemlja, Grupa trojice*), monografske i retrospektivne izložbe, te mnogi veliki međunarodni projekti (*Grosz, Moore, Rodin, Kollwitz, Warhol, Rotella*). Osim retrospektiva ključnih umjetničkih opusa i problemsko-tematskih izložbi iz naše nacionalne kulturne baštine, u tradiciji vodećih europskih *kunsthalea*, Umjetnički paviljon samostalnim izložbama predstavlja odabrane tematske cikluse, te multimedijske i ambijentalne izložbene projekte, suvremenih autora. Mnoge su izložbe obilježile svoje vrijeme i postale međašima u razvoju moderne hrvatske umjetnosti.

Vizija Paviljona za 21st.

Zahvaljujući kapitalnim projektima obnove povijesnog zdanja, te modernizaciji tehničke infrastrukture tijekom zadnja dva desetljeća, stvorene su mogućnosti prezentacije i najzahtjevnijih izložbenih projekata suvremene produkcije. Stoga je uz predstavljanje nacionalne umjetničke baštine inovirao svoj program ciklusom multimedijskih site specific i ambijentalnih izložbenih projekata koje je pokrenuo Radovan Vuković, povjesničar umjetnosti i ravnatelj Umjetničkog paviljona u Zagrebu.

Multimedijalni, ambijentalni i site specific izložbeni projekti

Na medijski inovativan način ovim se izložbama predstavljaju recentna ostvarenja ili umjetnički koncepti autora srednje i mlađe generacije koji svoje izložbe stvaraju upravo u dijalogu s ambijentalnim specifičnostima i tehničkim mogućnostima osuvremenjenog izložbenog prostora Umjetničkog paviljona. Instalacije ambijentalnog karaktera i relacije umjetnosti u obliku *site-specific* projekata prepoznate su kao specifikum Paviljona i od publike i od stručne kitike.

O njihovoj kulturnoj važnosti dostojno svjedoči činjenica da su sve izložbe iz ciklusa nominirane za najuglednije nagrade i priznanja u kulturi, („*Vladimir Nazor*“, „*Vjesnikova nagrada*“, „*Josip Račić*“...) i da su ih većinom i dobivale.

Umjetnički paviljon u Zagrebu jedan je od najstarijih i najreprezentativnijih izložbenih prostora u ovom dijelu jugoistočne Europe, otvoren 1898. godine. Izložbeni program Umjetničkog paviljona obuhvaća najznačajnija imena hrvatske i međunarodne moderne i suvremene umjetnosti, što ga svrstava među vodeće izložbene institucije u Hrvatskoj.